

Praktiknära ledarskap

Kan praktiknära ledarskap användas för att förstärka det brukarnära arbetet i LSS-verksamheter?

Per Arvidsson
September, 2023

Min bakgrund

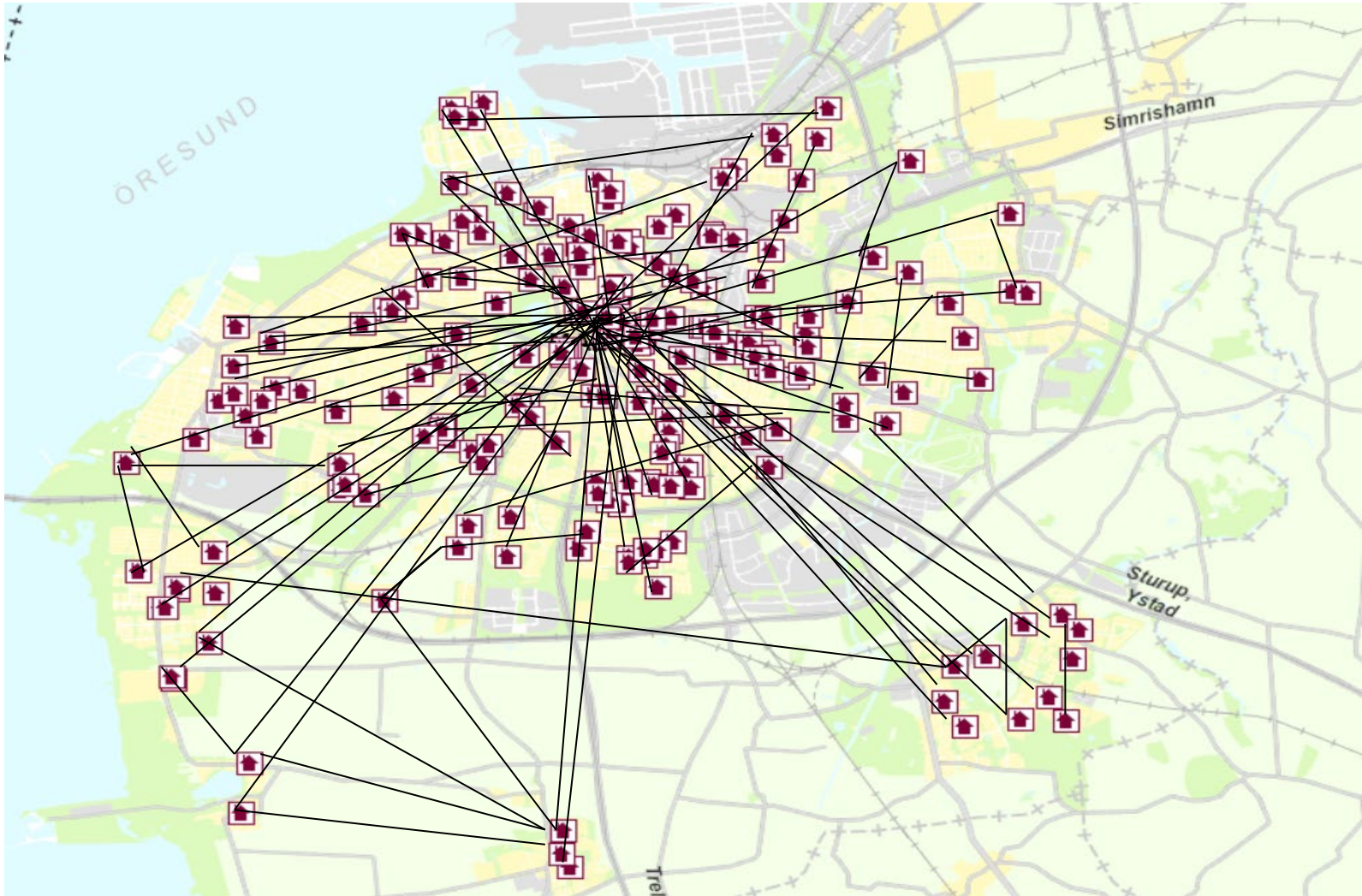
- Anställd i Malmö stads funktionsstödsförvaltning sedan 2009
- Arbetat som chef för daglig verksamhet enligt LSS
- Bedriver forskningsstudier vid Malmö universitet sedan 2015 (på halvtid)
- Socionom, Fil. lic-examen 2019
- Verksamhetsutvecklare i Malmö stad med inriktning mot organisering och ledarskap inom LSS-verksamheter

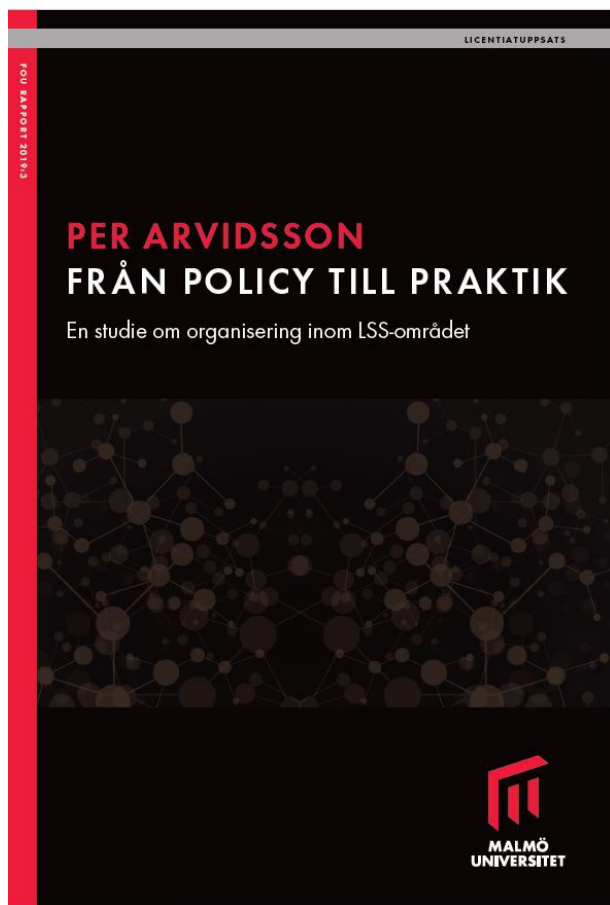
Upplägg

- Bakgrund och sammanhang
- Organisationsstudie – ”problemet”
- Pilotstudie om Praktisknära ledarskap
- Slutsatser...

Malmö 1980-talet - 220 000 invånare och två större vårdhem

Handlar om vad som händer när LSS ska omsättas till praktik
Fokuserar mot organiseringen på lokal, kommunal nivå.

Analys med stöd av Aktör-
nätverksteori (ANT)

Studien identifierar funktionen för första linjens chef som en central, men överbelastad hubb.

Forskningsfältet

- Verksamheter som bedrivs enligt LSS
- De vanligaste insatserna är boende, daglig verksamhet och personlig assistans
- Pilotstudien fokuserar på gruppboende

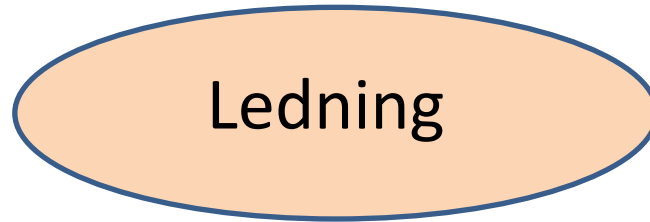
Vad särskiljer LSS-verksamhet från andra välfärdsområden

- Heterogen målgrupp - personer i olika åldrar med varierande stödbehov
- Ofta långvariga insatser
- Insatser nära individen – utgår ifrån bostaden
 - Stöd från flera personer, ofta i team
- Medicinska och samhällsvetenskapliga synsätt
- Kunskapsområde utan tydliga gränser

Organisationsstudie

- Intervjuer, fokusgrupper och dokument
 - Viktiga aktörer, idéer, lokaler, hjälpmedel...
 - Första linjens chef som en överbelastad hubb
 - Omsorgspedagogen som en allt viktigare aktör
- Osäkerhet om det nära ledarskapet

Osäkerhet om det nära ledarskapet

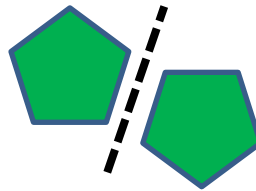

?

Ledning

Första linjens chef

”Pedagogisk ledare”
(praktiknära ledarskap)

LSS-verksamheter

Varför är osäkerheten ett problem?

...riskerar leda till att stödpersonalen inte får den ledning, det stöd och den kunskap de behöver för att upprätthålla en jämn och god kvalitet i sina stödinsatser till brukare.

Bakgrundsfaktorer

1. Ökad administration - styrning och uppföljning
2. Utmaningar med kompetensförsörjning
rekrytering/personalfrågor
3. Högre komplexitet - brukare/insatser
4. Ökade krav på kunskapsanvändning – nya
metoder m.m.
5. LSS-uppdraget kan uppfattas som ”otydligt”

La Trobe University, Melbourne

”to improve the social inclusion and participation of people with cognitive disability through research, education and knowledge transfer...”

Living with disability research centre

Christine Bigby

- Director of *the Living with Disability Research Centre* at La Trobe University
- Professor of Social Work.
- A leading academic in disability research
- Member of the College of Experts of the Australian Research Council
- Has published 6 books, 35 book chapters, over 135 journal articles and numerous research reports.
- Founder of the *Journal of Policy and Practice in Intellectual and Developmental Disabilities*

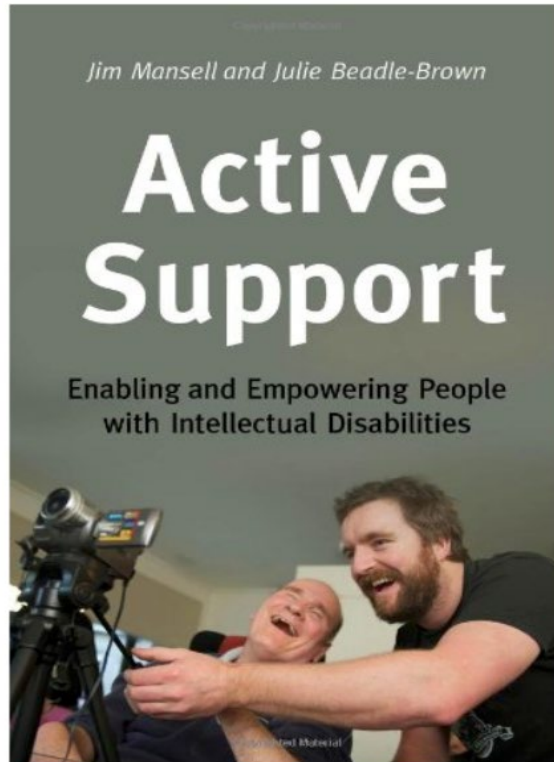
Evidens

Active support och praktknära ledarskap bidrar till att **främja livskvaliteten** för brukare i dessa boenden

- Studier som påbörjades 2009 (och pågår)
- Omfattar 461 brukare, 134 boenden och 14 organisationer i fem delstater i Australien
- Årlig insamling av data genom strukturerade observationer (av brukare och personal), samt enkäter och intervjuer med brukare, anhöriga, medarbetare och chefer.

Källa: Bigby et al., 2019 - *Enabling Engagement and Inclusion*

Active support...

...is a way of providing assistance to people which focuses on making sure they are engaged and participating in all areas of life.

FRONTLINE PRACTICE LEADERSHIP

HOME

MODULE 1

MODULE 2

MODULE 3

MODULE 4

MODULE 5

MODULE 6

RESOURCES

Develop your skills in Frontline Practice Leadership

Improve the practice of support workers and the quality of life of people with intellectual disabilities.

This online training resource is for frontline supervisors, service managers, and experienced support workers.

You will learn how to: Observe the practice of disability support workers and give them constructive feedback, have productive discussions with staff in supervision, run effective team meetings, help staff to develop their support skills, embed Active Support in services and deliver well organized and consistent services.

Målsättningar för verksamhetsutvecklingen

- Skapa tydliga vägar för beslut
- Tydliggöra yrkesrollerna för chefer och omsorgspedagoger
- Stärka fokus på det brukarnära arbetet

Pilotstudien

- Kan **utbildningen** (FPL) användas i en svensk kontext (LSS-bostäder), i så fall hur?
- Hur förhåller sig **yrkesrollen** i FPL (practice leader) till omsorgspedagogens roll?

Pilotstudie – våren 2021

- Sex omsorgspedagoger och deras närmsta chefer
- Utbildningsträffar under tre månader
- Observationer, fokusgrupper och dokument

Analyserades för organisationens frågor
och för forskningsstudien

Det praktiska ledarskapets fem arbetsuppgifter

- Fokusera mot *livskvalitet*
- Dagsplanering
- Observera/ge feedback
- Handledning (individuell)
- Leda team-möten

Länk till utbildningen: <https://www.practiceleadershipresource.com.au/>

Fokusera mot *livskvalitet*

- Ett praktiktäna ledarskap ska säkerställa att det primära fokuset i verksamheten är riktat mot livskvaliteten för de personer som har stödinsatser.
- Livskvalitet handlar om vad det innebär att leva ett gott liv.
- Funktionshinderverksamheter syftar till att förbättra livskvaliteten för personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Livskvalitet domäner/indikatorer

Mellanmänskliga relationer relationer med familj, vänner, andra bekantskaper och anställd personal	Emotionellt välmående uppleva trygghet, säkerhet och tillfredsställelse	Personlig utveckling lära nytt och utveckla olika färdigheter	Fysiskt välmående en hälsosam livsstil och tillgång till både akut och förebyggande hälsovård
Självbestämmande göra egna val och uppnå självständighet i vardagen	Social inkludering vara närvarande och delta i de sammanhang som man vill delta i	Rättigheter bli behandlad med värdighet och respekt, och som en medborgare med samma rättigheter som andra	Materiellt välstånd ha egna tillhörigheter och rimlig levnadsstandard

Översättning från La Trobes utbildning Frontline Practice Leadership (Schalock et al. 2002).

Planera arbetspass

- Organisera och ge stöd till medarbetarna för att arbeta både individuellt och som ett team.
- Hur stödpersonal ska erbjuda stöd och hur de ska samarbeta och samverka med sina kollegor
- Dagsplaner förser medarbetarna med denna information.

Observera/ge feedback

- Interagera med den som ger stöd genom att observera och återkoppla till medarbetaren.
- Identifiera en god praktik och områden som behöver förbättras.
- Coacha, visa, eller lära stödpersonal hur en god praktik kan utformas och utföras.

Handledning

- Handledning innebär fokuserade och fördjupande samtal för att vägleda och utveckla stödpersonalens arbete.
- En till en, som schemalagda återkommande möten, eller informella samtal i vardagen

Leda team-möten

- Team-arbete innebär att arbeta tillsammans, kommunicera, interagera och gemensamt lösa problem för att nå gemensamma mål.
- Effektiva team-möten förbättrar det sätt som medarbetare arbetar tillsammans och på så sätt livskvaliteten de personer som teamet ger stöd åt.

Kan praktiknära ledarskap användas för att förstärka det brukarnära arbetet?

- Både chefer och omsorgspedagoger var överens om att arbetsuppgifterna i praktiknära ledarskap var **förenliga med omsorgspedagogernas yrkesroll**.
- Omsorgspedagogerna uppfattade arbetsuppgifterna i praktiknära ledarskap (utbildningen) som **relevanta och hjälpsamma** för deras yrkesroll.
- Visade på **behovet av ett gemensamt arbets- och förhållningssätt** som grund för verksamhetens personal
 - **Active support**

Andra effekter/slutsatser:

- Cirka 60 omsorgspedagoger utbildades i praktknära ledarskap (hösten 2022) och cirka 30 medarbetare deltog i en pilotstudie av Active support (våren 2023).
- Att pröva en strukturerat arbetssätt som praktknära ledarskap **synliggör olika frågor** om organisering och kompetens.
- Implementering behöver vara **förankrad i organisationens ledning och ekonomi** är en viktig faktor.
- Utbildningsmaterialet behöver **översättas till svenska** och det skulle behöva etableras en **svensk kunskapsplattform**.
- **Livskvalitetsbegreppet**, uppfattas av både chefer, omsorgspedagoger, personal och brukare som **ett tydligt och användbart begrepp** för att tala om vad LSS-verksamheter ska åstadkomma.

Forskningsrapport

En modell för att leda brukarnära arbete: en förstudie. Occasional Papers in Disability & Rehabilitation

Arvidsson, Per & Hansson, Kristofer (2022)

<http://mau.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:1643148>